



Dit product wordt u gratis aangeboden door ComputerBijbel

Mocht u tevreden zijn over dit product en dit werk willen steunen kijk dan op onze website

<http://www.ComputerBijbel.com>

LUKAS WAS EEN JOOD EN GEEN GRIEK

WELKE GEVOLGEN HEEFT DIT VOOR HET VERSTAAN VAN DIT BIJBELBOEK?

Hoofdstukken:

1. Inleiding
2. de structuur van het Evangelie
 - A. Algemeen
 - B. Voor de geboorte van Christus
 - C.1 De geboorte van Christus excurs 'vuur'
 - C.2 vervolg de geboorte van Christus
 - D. Na de geboorte van Christus
 - E. De doop van Jezus
 - F. Het geslachtsregister
 - G. De wonderbare visvangst
 - H. De reisverhalen en de achtergrond van Deuteronomium
 - I. De intocht
 - J. Het Pascha
 - K. Conclusie

1. INLEIDING

Van origine hebben de kerkvaders en theologen Lukas een niet-Jood genoemd. Dat is altijd - zoals zoveel dingen - klakkeloos aangenomen, maar op welke gronden was dat? In Colossenzen 2:14 heet Lukas 'de geliefde geneesheer', terwijl Filemon 24 en 2 Timotheus 4:11 melding maken van Lukas, die zich als medearbeider in het reisgezelschap van de apostel Paulus bevindt. Ook de zogenaamde 'wij-stukken' in het boek Handelingen (16:9-18; 20:4-16; 21:1- 18 en 27:1-28) bewijzen dat. De basering van het auteurschap van Lukas, die dan als enige niet-Jood een Bijbelboek geschreven heeft is gebaseerd op EEN bijbeltekst: In Colossenzen 4:10-14 vermeldt Paulus drie medearbeiders die 'uit de besnedenen zijn' en noemt daarna Lukas samen met twee heiden- christenen. Deze tekst laat zich echter niet dwingend in deze zin lezen. (Vergelijk de Staten Vertaling ook maar eens met de N.B.G.-vertaling). Natuurlijk zijner nog wat andere bronnen uit de vroege eeuwen, die dit verkondigen, maar zonder bewijsvoering. Daarom wordt aangenomen dat Lukas een heiden-christen is. Dat is natuurlijk een flinterdun bewijs. De laatste tijd gaan er steeds meer stemmen op dat Lukas een Jood was en ik hoop in deze studie aan te tonen dat Lukas een Jood was, zodat inderdaad alle Bijbelboeken door Joden geschreven zijn. Allereerst twee schriftgedeelten: Romeinen 3:1 'Wat is dan toch het voorrecht van de Jood? In de eerste plaats toch dit, dat hun de woorden Gods zijn toevertrouwd' Je zou hier uit kunnen opmaken dat de Schrift door Joden geschreven moet zijn. Vermoedelijk was Lukas een Jood uit de diaspora. Misschien is Lukas te herkennen in die man uit Hand. 16:9 'er stond een Macedonisch man, die hem (Paulus) toeriep: Steek over naar Macedonië en help ons'. Lukas heeft ook het boek Handelingen geschreven. En juist als het over Macedonië gaat, wordt Lukas heel gedetailleerd. Maar er zijn meer argumenten: Lukas schreef heel vaak en heel sterk met semitismen of hebraïsmen. Bepaalde kenmerken van het Hebreeuwse taaleigen, die dan in het Grieks weer terugkomen. Grieks, doortrokken met het Hebreeuwse idioom. Je zou het 'doorschijnend Grieks' kunnen noemen. Je ziet het Hebreeuws er nog doorheen. Dat zijn Grieks ook de toets der literaire kritiek kan doorstaan (wat een argument is om Lukas als niet-Jood te zien), heeft m.i. met zijn hoge ontwikkeling (arts) te maken en dat de voertaal van de Joden in de diaspora Grieks was. Het

Lukas-evangelie is ook het gemakkelijkst te vertalen in het Hebreeuws. Bovendien moeten we niet vergeten dat het Nieuwe Testament in het Grieks geschreven is. Dat betekent dat Jezus' uitspraken in de Evangelien altijd vertalingen zijn van wat Hij gezegd heeft. En dat vertalen problemen oplevert, blijkt alleen al als wij naar onze N.B.G.-vertaling kijken, die helaas vol staat met vertaalfouten door verkeerde interpretaties doordat 'het moest passen in de leer' en het geen gebruik maken van Joodse theologen. De Joodse traditie leert dat er zeventig manieren zijn om de Schrift uit te leggen. Dat moet ons al tot voorzichtigheid manen. Wie een verklaring heeft gevonden, dient bescheiden te blijven. Er blijven nog negenen zestig andere mogelijkheden. Bovendien bestaan er nog vier traditionele benaderingen die ons toegang kunnen verschaffen tot de geheimen die in de Schrift verborgen zijn: 'Pesjat' - de letterlijke betekenis 'Ramaz' - de allegorische betekenis 'Darasj' - de Talmoedische betekenis 'Sod' - de mystieke betekenis. De eerste letters van die verschillende betekenissen vormen het woord 'Pardes', dat Paradijs betekent. Er zit een Joods-mystieke structuur in het evangelie van Lukas. Bij het woord mystiek gaan velen huiveren en denken aan allerlei hocus-pocus, maar dat is ons westers denken aan satanisten, heksen, spiritisme e.d. In het Jodendom is men van oudsher met mystiek vertrouwd. Neem bijv. de getalssymboliek. Natuurlijk is de leer van onze Heer uniek qua (verlossings)boodschap, maar Zijn opvattingen, leerstellingen, gelijkenissen en uiteenzettingen het O.T. was voor Zijn hoorders mede herkenbaar door hun kennis van de Misjna (=herhaling). Dit is het leerboek voor het rabbijnse onderricht en de Talmoed (afgeleid van een Hebreeuws werkwoord dat leren betekent). Hier in vinden we samenvattingen van rabbijnse discussies en beslissingen over de Torah. En de Midrasj (=onderzoek of uitleg); een Joodse uitlegtraditie die al eeuwen voor Chr. is ontstaan. Meer kennis van deze geschriften zouden ons wat voorzichtiger maken met onze dogma's en het verstaan van Zijn boodschap nog meer verrijken. Het Hebreeuwse 'taal denken' verschilt hemelsbreed van het 'taaleigene' in de West-Europese wereld. Hebreeuws is een taal van werkwoorden. De zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden zijn eveneens vormen van werkwoorden. West-Europese talen zijn gebaseerd op 'passieve' zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden. Dat impliceert dat de West-Europese talen zich bij uitstek lenen voor de theorievorming en het verworden van sluitende verklaringen. In de Semitische talen, waartoe het Hebreeuws behoort, is sprake van een samenspel van verhalen en voorschriften (haggada en halacha) waarmee de mens op zijn levensweg wordt begeleid. De letters van het Hebreeuwse alfabet zijn van oudsher verbonden met getallen. Door de getalswaarde van de letters, in de woorden en de zinnen van een geschiedenis of een Psalm te laten 'meetellen', werd een extra dimensie aan de geschreven tekst toegevoegd. Een dimensie die ons - helaas - maar al te vaak ontglipt. De hantering van getallen staat volkomen los van onze westerse omgang met cijfers. Van belang is de z.g. 'Sefer Jetsira'. Deze structuur is gebaseerd op 'tien getelde en vertelde beginselen'. Deze term wordt later in deze studie uitgewerkt. De 'moderne' Schriftwetenschap, die ik afwijs vanwege het feit dat men de betrouwbaarheid en onfeilbaarheid van de Schrift niet accepteert en wonderen en zelfs de opstanding 'ontmytologiseert' enz. gaat hierin heel ver. Dat is weer het andere uiterste, maar datgene wat de Schrift rijker maakt voor ons en onze Heiland beter doet verstaan, kunnen wij met onderscheid van zaken, zeker uit het Joodse denken overnemen. M.a.w. je moet met het badwater niet ook het kind wegwerpen. Als we de structuur leren herkennen is het alsof de Eeuwige Zelf tussen de regels mee fluistert en tot de ingewijde zegt: 'Wie oren heeft om te horen die hoort, mijn kind, wat alleen voor jou bestemd is. De Joods-mystieke achtergrond van het Lukas-evangelie brengt aan het licht dat de Here Jezus de Personificatie van de Torah is. M.a.w. de Torah wordt een levende Persoon. Deze diepere laag in het Lukas-evangelie is niet uniek en komt ook in andere bijbelboeken voor. Voor ons als westerse mensen is dat een ongewone vorm, maar was vroeger vanzelfsprekend. We moeten ook niet uit het oog verliezen dat de belevings- en voorstellingswereld van de mensen in de tijd van de Here Jezus sterk afwijkt van onze huidige manier van denken en beleven. Je zou kunnen

zeggen dat het Lukas-evangelie een dubbele bodem heeft. Achter historische gebeurtenissen gaan ook diepzinnige denkbeelden schuil, die ons als gewone bijbellezer gemakkelijk ontgaan. De diepere laag in het evangelie die is terug te vinden vindt z'n oorsprong in de Joodse mystiek. Wij zijn - helaas - geneigd de oud-oosterse bijbelboeken met westerse ogen te lezen. Dat begint al met het op het dwaalspoor brengen als het gaat om de oorsprong van het Lukas- evangelie. Het werd ontdaan van zijn Joodse karakter. Lukas een Jood, als arts was hij een geleerde en hij was bekend met het Joods-mystieke denken. De laatste eeuwen voor onze jaartelling hielden Israëlsche mystici zich bezig volgens teruggevonden geschriften met begrippen als 'Zoon des Mensen', die ook wel de 'Rechtvaardige', de 'Uitverkorene' of 'Het Licht der Volken' wordt genoemd. Hij zou iemand zijn, die door God gezonden werd om de wereld van verderf en de ondergang te redden en de mensheid van het kwaad te bevrijden. Dus alhoewel de laatste profeet, die een bijbelboek schreef, Maleachi, gedateerd staat op ruim 400 voor Chr., wil dat niet zeggen dat er in die tijd alleen maar geestelijke duisternis was. De komst van de Messias werd behalve de voorzegde profetieën ook in het 'profeetloze' tijdperk voorbereid. Deze Mensenzoon had de opdracht de wereld te richten en voor te bereiden op het Koningschap van God. Lukas leidde met zijn 'dubbele bodem' ook de ingewijden op de 'Weg van Waarheid en Leven' (Johannes 14:6), zoals de Torah in de Joodse traditie wordt genoemd. Het Joodse mysticisme is vooral onbekend gebleven doordat het afgeschermd werd van de buitenwereld om te voorkomen dat de een of andere charlatan elementen uit de leer vervalst en/of misbruikt en zo gelovigen op een dwaalspoor bracht. En dus niet om een waas van geheimzinnigheid, zoals zo vaak, ten onrechte, gedacht wordt te creëren. Een leraar in de Joods-mystieke traditie mocht zijn kennis slechts toevertrouwen aan EEN enkele leerling, die zelf ook leraar moest zijn. Zo werd de kans op valse messiassen en corrupte geestelijke leiders, die wereld altijd gekend heeft, zo klein mogelijk gemaakt. Het is een keuze die je maakt of je durft te duiken in het diepe van het mystieke. De behoudende theologie heeft zich er verre van gehouden. Als het Joods-mysticisme ter sprake komt wordt door de kenners vaak meteen gedacht aan de Kabbala (=overlevering, maar kan ook ontvangen betekenen). Maar deze stroming die in de 13de eeuw na Chr. tot bloei gekomen is, is niet bepalend voor het Joodse mystieke denken. Temeer daar de Kabbala z'n wortels heeft in de Misjna, het leerboek voor het rabbijnse onderricht. En daar kunnen we veel van leren. Het is overigens best begrijpelijk dat de traditie zich zeer argwanend tegenover het mysticisme in het algemeen en de kabbala in het bijzonder heeft opgesteld. De Bijbel is geen mystiek boek, dat alleen door ingewijden is te verstaan. In feite kan een kind de rode draad van de Bijbel begrijpen. Als men bijv. de kabbala of de getalstructuur 'heilig' gaat verklaren, zit men inderdaad op een dwaalspoor. Maar het is en blijft een gegeven dat er een Joods-mystieke traditie bestaan heeft en als daarin elementen zijn die ons inzicht verrijkt en onze liefde voor God en Zijn Woord groter maakt, dan mogen we die elementen - met onderscheid - eruit halen. De laatste tientallen jaren heeft de bijbelwetenschap opmerkelijke getalstructuren in de bijbelboeken aangetroffen. De Joods-mystieke traditie kan ons inzicht en verstaan verrijken. Weer met nadruk kan, want er zijn helaas legio voorbeelden waarin het misbruikt werd en de Bijbel min of meer gedegradeerd werd tot een boek van hoog literair gehalte, maar dat de KERN niet meer verstaan en aanvaard werd. Het trieste is dat deze boeken gretig aftrek vinden. Ze zijn in populaire taal geschreven en het schijnt voor veel mensen een 'bevrijding' te zijn dat de Bijbel niet als Gods Woord aanvaard dienst te worden. Er blijft een slap aftreksel over van Bijbelse Waarheden met een vroom sausje overgoten over. Het is ook heel opvallend dat heel vaak Genesis 1 het moet ontgelden. Het is triest, hoe godgeleerden zich in allerlei bochten wringen om maar aan te tonen dat Genesis 1 niet letterlijk genomen moet worden. De torenbouw van Babel (Genesis 11) herhaalt zich steeds weer en steeds meer. Maar zoals een Joodse uitlegger verklaarde: wat een humor. Er staat: 'Toen daalde HERE neder om de stad en de toren, die de mensenkinderen bouwden te bezien' (5). De Grote, Almachtige God moest helemaal afdalen om

het armetierige gepruts van de hemel bestormers te kunnen zien. Inderdaad: 'Die in de hemel zetelt, licht; de HERE spot met hen' (Psalm 2:4). Niets kan en zal God van Zijn Grote Plan afhouden; maar het is helaas zo triest dat deze 'populaire geschriften' voor zoveel verwarring zaaien en het ongeloof en twijfel voeden. En eens zullen ze daar ook rekenschap voor moeten afleggen. Er is in Christelijk Nederland wel veel vraag naar boeken die in 'turbo-taal' zijn geschreven en die de Bijbel vermenselijken. Uit contacten met uitgevers van Christelijke uitgevers blijkt er geen markt te zijn voor boeken die de mens aanzetten het Woord te bestuderen. Dat is een trieste constatering. Het geeft aan hoe arm christelijk Nederland geworden is, dat men niet meer de tijd wil nemen om te spitten in de onmetelijke schatten die de Schrift ons aanreikt. Persoonlijk lees ik graag 'moderne theologische' boeken omdat je als je de goede dingen eruit weet te halen het de Schrift verrijkt. Voor mij worden bijbelverbanden dan nog duidelijker en rijker, maar dat kan alleen als je - door Genade - Gods Geest laat werken en Gods Woord Gods Woord laat zodat het je steeds dichterbij Hem brengt, die de Bron van alle bestaan is. Daarom heb ik er ook geen moeite mee om de Joodse traditie waarin bijv. getalswaarden een belangrijke rol spelen te bestuderen. Het is echter niet de basis van Schriftuitleg. Maar verborgen betekenissen ontdekken, doen je nog beter verstaan wat er staat En vooral wat er bedoeld wordt. Je zou het kunnen zien als een lichaam en een ziel. Het lichaam is de letterlijke tekst en de ziel is de diepere betekenis. In de Hellinistisch-Joodse wereld werd het lichaam 'historia' genoemd en de ziel, het de 'theoria'. Dat laatste begrip kan verwarring wekken, omdat we dan gelijk aan theorie denken. Maar 'theoria' is het innerlijk en heeft de betekenis van schouwen, een zien met het innerlijk oog. De Here Jezus werd als Jood geboren en leefde, stierf en stond op midden in Israël. Hij was in ieder opzicht een Jood. (Zie de studies: de Here Jezus was een Jood). Zijn discipelen en Paulus verwijderden zich echter steeds verder van Israël omdat de overgrote meerderheid de boodschap van onze Heer niet aanvaardde. Zelfs tijdens Zijn leven verzette men zich tegen Hem. En ook toen in latere tijden eigenlijk de gehele wereld steeds meer tot het Christendom overging heeft het Joodse volk Zijn leer afgewezen. Paulus brengt dit in Romeinen 11:25-27 duidelijk onder woorden: 'Want broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit geheimenis: een gedeeltelijke verharding is over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen binnengaat, en ALDUS ZAL GANS ISRAËL BEHOUDEN WORDEN, gelijk geschreven staat: De Verlosser zal uit Sion komen. Hij zal goddeloosheden van Jakob afwenden. En dit is mijn verbond met hen, wanneer Ik hun zonden wegneem'. Om verder in te kunnen gaan op het beter verstaan van het Lukasevangelie moeten we even stilstaan bij een Joods-godsdienstige groepering die de theoretische mystiek beoefende. Deze geleerden waren verbonden aan academies in Babylon waar de zogenaamde leer der schepping, de 'Ma'as Bereshiet' werd onderwezen. De oorsprong vinden we in de laatste eeuwen voor de jaartelling en was sterk Messiaans van karakter. De scholen, waar het onderricht in deze leer werd gegeven, hanteerden een structuur die is gebaseerd op de getallen tien en zeven. Deze structuur is opgebouwd uit tien 'Sefirot', tien getelde beginselen die op een speciale wijze met elkaar verbonden zijn. Deze schematische voorstelling staat in de wereld van de Joodse mystiek bekend als de 'Serifot-boom', ook wel de kandelaar met de Tien Lichten genoemd. De gelijkenis van de kandelaar (Lukas 8:16-19) is dan ook een van de sleutels die de deur opent naar het geheim van het Evangelie. In de structuur van die tien getelde beginselen zijn de zeven scheppingsdagen ondergebracht. Het begrip Sefira is gebaseerd op de Hebreeuwse werkwoordstam 'safir' dat zowel tellen als vertellen betekent. Er is tevens een traditie, die de Serifot verbindt aan 'saffieren', juwelen waarmee de Troon van God gesierd zou zijn. Een schrijver werd in de oudheid een 'sofeer' genoemd. Het voert te diep hier uitvoerig op in te gaan, maar het is van belang te vermelden i.v.m. de structuur van het Lukas-evangelie en zijn Jood-zijn en zijn kennis van het Joods-mysticisme.

EEN LUKAS WAS JOOD EN GEEN GRIEK

2. DE STRUCTUUR VAN HET EVANGELIE

A. ALGEMEEN Het centrum van het Lukas-evangelie is de gelijkenis van de kandelaar (Lukas 8:16-19). De structuur van de genoemde Kandelaar met de Tien lichten onthult de plaats en de betekenis van de Torah en toont de kern van de leer van de schepping. Torah wordt door ons vaak vertaald en gezien als 'Wet', maar het is meer: het betekent, leer, lering, onderwijzing, richtlijnen voor het leven. Het is uitdrukking van een immer voortgaand leerproces. Verder is ook de compositie Joods. Lukas begint en eindigt met de tempel. Lukas 1:9 'om de tempel des Heren binnente gaan' en Lukas 24:52 'En zij keerden terug naar Jeruzalem met grote blijdschap en zij waren voortdurend in de tempel, lovende God' Bovendien komt in het Lukas-evangelie 40 keer de oer-Hebreeuwse term 'en het geschiedde' voor. Al wordt dat niet altijd zo door de vertalers vertaald. Bijv. Lukas 1:5: 'er was in de dagen van Herodes'. Letterlijk staat er: 'er geschiedde'. Dat is puur Hebreeuws. En veertig is een belangrijk bijbels getal (het volk Israël dat veertig jaar in de woestijn zwierf (Jozua 5:6); Mozes was veertig dagen en nachten op de berg bij God (Exodus 24:18); de verzoeking van de Here Jezus in de woestijn van 40 dagen (Markus 1:13) enz. Vaak lezen we ook 'de dagen van'. De Hebreeuwse mens denkt in dagen. De tijd komt altijd naar je toe in dagen. Dagen dat is de tijd die de mens krijgt op aarde om mens te worden en mens te zijn. Zowel in zijn Evangelie als in het boek Handelingen gebruikt Lukas veel hebraïsmen. Vooral in de eerste twee hoofdstukken van zijn Evangelie. In het hele Nieuwe Testament wordt zelfs geen stuk gevonden, waarin zoveel hebraïsmen voorkomen (Klijn, 1974 pag. 54). Alleen het voorwoord (Lukas 1:1-4) is geheel in de stijl van de Griekse geschiedschrijving van die dagen. Maar die vinden we ook bijv. bij de 'pure Jood' Flavius Josephus. Uit dit gedeelte blijkt ook dat Lukas op de hoogte was van de andere Evangelieën en geschriften. Maar hij heeft nog meer te vertellen over onze Heer, want anderen voor hem niet verteld hadden. Het Oude Testament was het startpunt van Lukas om bij Jezus te komen.

B. VOOR DE GEBOORTE VAN CHRISTUS Opmerkelijk is ook dat Lukas een voorgeschiedenis bij zijn Evangelie betreft die de andere evangelisten laten liggen: de geschiedenis van Zacharias, Elisabeth, en de geboorte en de besnijdenis van Johannes. Zacharias is in de tempel en 'brengt het reukoffer' (1:9b). Het reukoffer was het 'allerheiligst' (Exodus 30:37). In Exodus 30:7-8 krijgt Aaron de opdracht elke morgen het reukoffer te brengen. Exodus 30:8: (letterlijk) 'het zal een gedurig reukoffer zijn voor het aangezicht des Heren bij al uw geslachten'. De geschiedenis van Zacharias vermeldt: 'En de gehele volksmenigte was buiten in gebed op het uur van het reukoffer' (1:10). Bij deze heilige handeling werd geen gewone sterveling toegelaten. Met het reukoffer staat de mens op de grens van deze en de hogere wereld. Psalm 141:2 'Laat mijn gebed als reukoffer voor uw aangezicht staan'. 'Gouden schalen vol reukwerk; dit zijn de gebeden der heiligen' (Openbaring 5:8). God en Christus zijn (nog) verborgen: 'Maar God zij gedankt, die ons te allen tijde in Christus doet zegevieren en de reuk van zijn kennis allerwegen door ons verspreidt, want wij zijn voor God een geur van Christus onder hen, die gered worden, en onder hen, die verloren gaan, voor dezen een doodslucht, voor genen een levensgeur ten leven' (2 Corinthiërs 2:14-16). Door het feit dat onmiddellijk aan het begin van het Evangelie sprake is van een reukoffer, zal er bij de kenner van de Joodse achtergronden een licht gaan branden. Hij zal zich instellen op het genoemde 'theoria', het schouwen, het zien met een innerlijk oog. Hij wordt geacht te herkennen dat met het heilig reukoffer, de verschijning van Gabriël (=mijn kracht is God), de menigte buiten en het zwijgen van Zacharias de sfeer wordt getekend van de eerste Heerlijkheid Gods. Alles staat nog in het teken van de verborgenheid. Het is alsof God nog eenmaal

diep ademhaalt alvorens het eerste scheppingswoord uit te spreken. 'Het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene der ganse schepping, want in Hem zijn alle dingen geschapen' (Colossenzen 1:15) staat op het punt geopenbaard te worden. Het is zaak om erbij stil te staan dat de mens in de Oosterse wereld van toen gevoeliger was voor symboliek en beeldspraak dan de moderne mens. Wie in de haast om bij de kribbe in de stal te komen over de betekenis van het reukwerk heen leest, loopt in de val van het zogenaamde historische denken. Er zijn in Lukas 1 (nog) twee verborgen zonen. Johannes en Jezus. Met de lofzang van Maria (1:46-55) wordt een tipje van de sluier opgericht. De Hebreeuwse naam voor Maria is Mirjam. In Exodus 15:21 als het volk door Gods ingrijpen definitief bevrijdt is van de Egyptenaren zingt ze ook een loflied. Opgemerkt dient te worden dat voor Maria deze lofzang uitjubelt, zij Elisabeth had ontmoet en dan lezen we: 'En Elisabeth werd vervuld met de Heilige Geest' (42). In het loflied van Maria vinden we de volgende teksten uit het Oude Testament terug, wat duidelijk maakt hoe vertrouwd Lukas was met het Joodse gedachtegoed: 1. 50: 'En zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht voor wie Hem vrezen' ((Exodus 20:6) 2. 51: 'Hij heeft een krachtig werk gedaan door zijn arm, en Hij heeft hoogmoedigen in de overlegging hun harten verstrooid' (Jesaja 51:9; 52:10; Psalmen 33:10) 3. 52 'Hij heeft machtigen van de tronen gestort en eenvoudigen verhoogd' (1 Samuel 2:8; Psalmen 113:6) 4. 53 'Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden' (Psalmen 34:11) 5. 54 'Hij heeft Zich Israël, zijn knecht, aangetrokken, om te gedenken aan barmhartigheid' (Jesaja 30:18; 41:9; 54:5; Jeremia 31:2,20) 6. 55 'Gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaders - voor Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid' (Genesis 17:19; 22:18; Psalmen 132:11) Deze lijst zou met gemak met vele OUD-TESTAMENTISCHE verzen uitgebreid kunnen worden, maar dit lijkt me afdoende. Het hoofdmotief in de lofzang is dat 'machtigen van hun tronen worden afgetrokken en nederigen worden verhoogd'. De essentie van deze lofzang is vrijwel identiek aan de inhoud van de lofzang van Hanna: 'Hij heft de geringe op uit het stof, Hij heft de arme omhoog uit het slijk, om hem te doen zitten bij edelen, en een erezetel te doen verwerven' (1 Samuel 2:8). Er zijn trouwens tal van overeenkomsten tussen de geboorte-geschiedenissen van Johannes de Doper en die van Samuël (1 Samuël 1): 1. Beide geschiedenissen zetten in met 'en het geschiedde' (helaas heeft de N.B.G.-vertaling dit niet overgenomen) 2. 'een zeker priester' (Luk 1:5) - 'een zeker man' (1 Samuel 1:1) 3. In beide geschiedenissen worden eerst de man en daarna de vrouw(en) voorgesteld: Elkana (1 Samuel 1:1) en Zacharias (Lukas 1:5); Hanna en Peninna (1 Samuel 1:2) en Elisabeth (Lukas 1:5) 4. Beide geschiedenissen bevatten een datering: het priesterschap van Hofni en Pinehas (1 Samuel 1:3) en het koningschap van Herodes (Lukas 1:5) 5. De plaats van handeling is in beide geschiedenissen het heiligdom.: de tabernakel in Silo (1 Samuel 1:3) en de tempel te Jeruzalem (Lukas 1:9) 6. In beide geschiedenissen gaat de vader offeren (1 Samuel 1:3; Lukas 1:9) 7. Beide moeders zijn aanvankelijk onvruchtbaar (1 Samuel 1:2; Lukas 1:7) 8. Om beide kinderen is gebeden (1 Samuel 1:11,12; Lukas 1:13) 9. In beide gevallen is er sprake van tussenkomst van iemand die de verhoring van het gebed toezegt: Eli (1 Samuel 1:17) en Gabriël (Lukas 1:13). 10. Beide kinderen zullen gewijd worden aan de dienst des HEREN (1 Samuel 1:11; 24-28; Lukas 1:15-17) 11. In beide geschiedenissen wordt de terugkeer naar huis vermeld (1 Samuel 1:19; Lukas 1:23) 12. Na verloop van dagen worden beide vrouwen zwanger (1 Samuel 1:20; Lukas 1:24) 13. Beide kinderen krijgen hun naam van hun moeder (1 Samuel 1:20; Lukas 1:24) 14. Van beide kinderen wordt het opgroeien vermeld en hun taak voor heel Israël (1 Samuel 3:19-21; Lukas 1:80) Hieruit zou je kunnen concluderen hoe Lukas Johannes de Doper ziet: als een Samuël-figuur. Beiden zijn voorlopers van de echte hoofdfiguren: David en Jezus. Deze identificatie werkt ook door in de rest van zijn Evangelie. De vermaningen tot het volk gaan (Lukas 3:10-14) over dezelfde drie thema's die voorkomen in Samuel's toespraak tot het volk (1 Samuel 8:11-18): 1. De dagelijkse levensbehoeften (1 Samuel 8:13; Lukas 3:11) 2. Het heffen van

belastingen (1 Samuel 8:14-17; Lukas 3:12,13) 3. Aangaande het leger (1 Samuel 8:11,12; Lukas 3:14) 4. Hun geschiedenis wordt eerst beëindigd voor de wisseling naar de hoofdpersoon: Samuël - David (1 Samuel 16:13) en Johannes - Jezus (Lukas 3:20,21) 5. De Geest des HEREN komt op David (1 Samuel 16:13) en op Jezus (Lukas 3:22) 6. Na hun terugtreden komen Samuël (1 Samuel 19:18-20) en Johannes (Lukas 7:18,19) nog EENMAAL in een beperkte rol terug. 7. De dood van Samuël (1 Samuel 25:1) en Johannes (Lukas 9:9) worden als het ware tussen neus en lippen vermeld. Een van de hoofdpunten van Gods grondplan voor zijn Koninkrijk en ook het onderwijs van Jezus was de aandacht voor de nederige, arme, geringe en vertrapte. Het Evangelie van Lukas is het Evangelie van barmhartigheid. Het verbreken van Gods zwijgen van vier eeuwen wordt gesymboliseerd in het spreken van Zacharias (1:64). Vlak daarvoor had hij om een schrijfafeltje gevraagd. Met het schrijven en het daarna openen van zijn mond wordt duidelijk dat de geschreven Torah niet kan bestaan zonder de mondelinge. Aan de mondelinge Torah werd veel waarde gehecht; ook door onze Heer (zie studies: de Here Jezus was een Jood). Voor de (meeste) Joden is dat de complete Torah. Johannes kan zien worden als de gestalte van de mondelinge Torah, terwijl onze Heer de ware Torah vertegenwoordigt. Zowel de besnijdenis van Johannes (1:59) als de besnijdenis van Jezus wordt genoemd (2:21). Zacharias legt in zijn lofzang (1:68-80) de nadruk op de 'de eed, die Hij zwoer aan Abraham' (73). In 77 mag hij profeteren over het 'heil' en 'vergeving'. Ook uit het bovenstaande blijkt dat Lukas een ingewijde was in de Joodse geschriften en achtergrond. Het begrip oordeel speelt bij Lukas een belangrijke rol. Bij oordeel zonder liefde is er sprake van machtswellust en willekeur. Omgekeerd geldt dat liefde zonder oordeel leidt tot chaotische toestanden. De harmonie tussen oordeel en liefde is EEN van de pijlers waarop Gods Koninkrijk rust.

C 1. DE GEBOORTE VAN CHRISTUS

Ook de geschiedenis van de geboorte van de Heer vinden we het uitgebreidst in het Luka sevangelië. Het zal de meeste lezers bekend zijn dat Bethlehem 'broodhuis' betekent. (Joh. 6:22-59: 'Ik ben het brood des levens'). De Joodse traditie zegt: De levensweg van de mens is gezaaid in de tarwe naar het brood. Het wil zeggen: Gezaaid, gemaaid, geoogst, gezeefd en gemalen worden, met water vermengd, gekneet en geslagen worden, om tenslotte door het vuur te gaan en brood te worden dat voor en met anderen wordt gedeeld. (vgl. o.a. Mat. 13:1-43; Joh. 12:24-26). Johannes de Doper antwoordde op de vraag of hij de Christus is: 'Ik doop u met water, doch Hij komt, die sterker is dan ik, wiens schoenriem ik niet waardig ben los te maken; die u zal dopen met de Heilige Geest en met vuur. De wan is in zijn hand om zijn dorsvloer geheel te zuiveren en het graan in zijn schuur bijeen te brengen, maar het kaf zal Hij verbranden met onuitblusbaar vuur' (3:16,17). Dat klinkt onheilspellend, maar volgens de Joodse mystiek komt de reiniging van de ziel van de linkerzijde, terwijl die van de reiniging door het water van de rechterzijde komt. Alleen zij die niet de Torah, waarvan Jezus de levende Gestalte was, hebben dubbele reiniging nodig. Voor de gelovigen was het water voldoende; de niet-gelovigen zouden door het vuur eerst volledig gereinigd moeten worden. Dit alles is een bevestiging van de breedte van de verzoening. Het (eind)oordeel zal tijdelijk en louterend zijn. In de Joodse traditie is vuur het symbool van de geschreven Torah en het water het symbool van de mondelinge Torah. Want de Torah is een en al licht en verlicht dag en nacht: 'Dit wetboek mag niet wijken uit uw mond, maar overpeins het dag en nacht' (Jozua 1:8). In zijn woorden stelt Johannes de Doper zichzelf synoniem met de mondelinge Torah en doopt hij hen die berouw hebben met water. Het is opvallend dat op de tweede scheppingsdag, die beheerst wordt door de wateren dat het: 'en God zag dat het goed was' ontbreekt. Op die dag is de dood rondom. Daarvan kan God moeilijk zeggen dat het 'tov' was. Water staat ook symbool voor de doodsrivier. Het is ook niet voor niets dat in Op. 21:1 wordt gesproken wordt: 'de zee was niet meer'. In Openbaring 21:4 zal er geen dood meer zijn. De rechtvaardigen hebben dan ook

geen reiniging meer nodig. Jezus staat, zoals hierna bij zijn geboorte te zien is, dus symbool voor de schriftelijke Torah. Volgens Johannes is Jezus Degene die zal dopen (louteren) met vuur en zo de weg vrij zal maken worden de werking van de Heilige Geest, die de Zijnen dan al hebben ontvangen 'Het kaf' is dus niet reddeloos verloren zoals het vele dogma's en leerstellingen beweren. Maar het zal door het vuur (=oordeel) gelouterd worden. Het 'vuur' is 'onuitblusbaar' omdat het Gods vuur is. Pas als Hij tot zijn doel is gekomen zal Hij en Hij alleen op zijn moment het vuur blussen. Er zijn m.i. veel misverstanden over de oordelen van God. Christenen maken zich ten onrechte zorgen over hun behoud op grond van 1 Corinthiërs 3:11-15: 'Maar ieder zie wel toe, hoe hij daarop bouwt. Want een ander fundament, dan dat er ligt, namelijk Jezus Christus, kan niemand leggen. Is er iemand, die op dit fundament bouw met goud, zilver, kostbaar gesteente, hout hooi of stro, ieders werk zal aan het licht komen. Want de dag zal het doen blijken, omdat hij met vuur verschijnt, en hoedanig ieders werk is, dat zal het vuur uitmaken. Indien het werk, dat hij erop gebouwd heeft, standhoudt, zal hij LOON ontvangen, maar indien iemands werk verbrandt, zal hij schade lijden, doch hijzelf zal gered worden, maar als door vuur heen'. Het gaat hier niet om het behoud van de Christen. Wie van harte gelooft in het volbrachte Offer van Christus is gered. Maar het is niet Gods bedoeling dat wij daarbij blijven steken. Wij zijn, na gered te zijn, 'zonen', 'koninklijke priesters', 'erfgenamen' geworden. Dit gedeelte slaat op de beoordeling wat wij met God extra's boven de - onverdiende - Genade hebben gedaan. Het gaat hier niet om het behoud, maar om onze beloning, onze positie bij de wederkomst van Christus. Voor de goede orde, ik doe niets af aan het (eind)oordeel van God. Dat zal rechtvaardig zijn. Hoe zwaar Gods oordeel ook zal kunnen uitvallen over een individu het zal tot loutering en reiniging dienen 'opdat in de naam van Jezus zich alle knie zou buigen en alle tong zou belijden: Jezus Christus is Here tot eer van God de Vader' (Filippenzen 2:10,11). Zoals al gezegd: De harmonie tussen oordeel en liefde is EEN van de pijlers waarop Gods Koninkrijk rust. En het is Gods liefde die zal overwinnen dwars door alle oordelen heen. excurs vuur Het past niet binnen het kader van dit thema, maar toch een kleine 'excurs' over vuur, omdat veel christenen bij vuur aan de hel en een verterend vuur denken: 1. De middelste letters van het eerste woord uit de Bijbel 'Beresjit', de Alef en de Sjin vormen het woord 'vuur'. Het vuur gaat dus aan het water vooraf, want het komt al in het eerste woord van de Schrift voor. Trouwens als je die twee letters wegneemt, dan hou je het woord 'Verbond' over. Dus kun je lezen: 'het verbond van vuur'. 2. Van het brandoffer (het eerst genoemde offer in Leviticus 1; en beeld van Christus die zich vrijwillig overgaf in de dood) staat geschreven 'het brandoffer zal op de vuurhaard op het altaar de ganse nacht tot de morgen blijven liggen, en het vuur van het altaar zal daarop blijven branden' (Leviticus 6:9) 3. Bij de inwijding van de tempel lezen we: 'Zodra Salomo zijn gebed geëindigd had, daalde vuur uit de hemel neer en verteerde het brandoffer en de slachtoffers, en de heerlijkheid des HEREN vervulde het huis' (2 Kronieken 7:1). En dan lezen we verder in 16 'Thans heb Ik dit huis verkoren en geheiligd, opdat mijn naam daar zij tot in eeuwigheid'. Wij weten allemaal dat de tempel vernietigd is. Heeft God gelogen of spreekt de Bijbel zich tegen? Het gaat weer om het misverstand over het woord 'olam en aion'. De woorden die in de Bijbel met 'eeuwigheid' vertaald zijn slaan op een 'onbepaalde periode van tijd' en niet 'eeuwig durend'. 4. Vuur komt in verschillende vormen voor in de Bijbel. a. God manifesteert Zich in een vuur bij verschillende gelegenheden: Het verbond met Abraham (Genesis 15:17), de brandende braambos (Exodus 3:2-4); de vuurkolom (Exodus 13:21); en Gods antwoord op de Karmel in de strijd tegen Baäl (1 Kon. 18:24,38) b. Er zijn voorbeelden in de Bijbel waar Gods vuur negatief is (Genesis 19:24; Exodus 9:23; Numeri 11:1; 16:35; Psalmen 104:4; Leviticus 20:14; Jozua 7:25). c. Vuur wordt ook figuurlijk gebruikt voor Gods heerlijkheid (Daniel 7:9); zijn heiligheid Jesaja 33:14); de Goddelijke waarheid (Psalmen 39:3; Jeremia 20:9; Lukas 12:49); dat wat de mens leidt (Jesaja 50:10,11). En deze lijst kan met talloze andere voorbeelden uitgebreid worden. d. 'Tongen als van vuur' (Hand. 2:3) manifesteerden zich bij

de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag. Wat was het effect op deze honderden twintig mannen? Zij verkondigden de grote daden van God aan de toehoorders. Het is niet opvallend dat vuur zo'n belangrijke rol in de Bijbel speelt. De Schepper Zelf noemt Zich een 'verterend vuur' (Deuteronomium 4:24; Hebr. 12:29). Zelden verbinden we vuur met het proces van de schepping; door de dogma's hebben we het leren verstaan als vernietigend. Maar ons hele bestaan berust op de kracht van het grootste vuur 'nabij' de aarde: Gods schepping, de zon. Het is weer het oude probleem ons westers denken begrijpt niet de beeldspraak en uitdrukkingen die Oosterse culturen wel verstaan. Hooguit verstaan we de uitdrukking dat verliefdheid iemands gevoelsleven in vuur en vlam zet. Staat die persoon dan letterlijk in brand? Als God wil dat wij 'vurig van geest' zijn, dan vraagt Hij toch niet onszelf in brand te steken? Allereerst is vuur in het Joodse denken een symbool van God Zelf. Het is opvallend dat des te 'bijbelvaster' een Christen is, te meer hij vuur ziet als iets vernietigends en ruikt de brandlucht al van hen die 'in eeuwigheid in de hel zullen branden'. Als men meer van Gods liefde gaat verstaan dan zal men ontdekken dat vuur in principe een beeld is van Gods liefde. Vuur en brengt licht en warmte. Als vuur gedoofd is, blijft er as over. Het is een ingewikkeld chemisch proces dat dan ontstaat. De wetenschap en de zakenwereld zoeken en vinden allerlei bronnen waar ze vuur voor kunnen gebruiken. Of het nu komt van de zon, splitsing van een atoom of welke andere bron ook. De discipelen vroegen aan Jezus: 'Here, wilt Gij, dat wij zeggen, dat vuur van de hemel zal nederdalen om hen te verteren?' Het antwoord van Jezus is: 'Doch Hij keerde Zich om en bestrafte hen'. De Heer was gekomen om te redden en niet te vernietigen! Misbruiken veel Christenen vuur niet op dezelfde wijze? Vuur begint met een vonk. Er waren, verhoudingsgewijs, maar weinig Joden die door de vonk in vuur en vlam gezet werden voor de boodschap van de Heer. Ook in onze tijd moet je constateren dat er slechts weinig vonken overspringen. En zelfs, constateer je het trieste tegendeel; vonken die bij Christenen liefde zouden moeten doen ontvlammen, veranderen in een Godsbeeld die zijn liefde voor de mensheid niet begrijpt en verwerpt. Het is 'oog om oog tand om tand' (Mat. 5:38). Een verkeerd voorbeeld, omdat de bedoeling heel anders is dan wij Christenen ervan gemaakt hebben, maar dat is wat het Christendom 'begrijpt' en van het Evangelie van Gods liefde gemaakt heeft. Zij zijn zowel wat het verstaan van de tekst als van de boodschap van het Evangelie - om in de beeldspraak van het oog te blijven - blind. Ze lezen alleen maar boeken en beluisteren bandjes die gaan over het 'vergaan van de elementen door vuur' (2 Petrus 3:10). Hun persoonlijk heil is verzekerd en de rest van de mensheid zal z'n verdiende loon krijgen. Hun harten blijven onveranderd, of verharden zelfs. Sprak onze Heer niet over het liefhebben van onze vijanden (Mattheus 5:44). En het begrip vijand reikt heel ver. Dan moet iemand ons iets persoonlijks heel ergs hebben aangedaan. Maar zelfs hen met wie we dagelijks omgaan, en die om de een of andere reden, geen Christen zijn liefhebben in de zin zoals de Bijbel dat bedoeld? Liefdeloosheid is het kenmerk van onze maatschappij. Egoïsme is noodzaak om te overleven. Is dat de 'gezindheid van Christus' (Fil. 2:5)? Ik ben het met u eens dat deze maatschappij het moeilijk maakt Bijbelse naastenliefde te tonen. Maar dat betekent niet dat we Gods liefde moeten verlagen naar het niveau van ons huidig maatschappelijk denken! Als wij er niet meer uit kunnen komen - en daar geeft de maatschappij alle aanleiding toe - wil dat niet zeggen dat God er niet meer uit komt! Wie denken wij wel te zijn als simpele mensenkinderen? Het 'koud en heet' (Openbaring 3:15-16) mag best op het Christendom van vandaag en op onszelf in het bijzonder betrekken worden. Bidden voor een ander is niet voldoende. Het gebed voor een vurig hart en een vurige geest zal ons gebedsleven maken zoals God dat wil. En 'God wil dat ALLE mensen behouden worden de mens Christus Jezus, die Zich gegeven heeft tot een losprijs voor ALLEN' (1 Timotheus 2:4,5). En gelukkig is het nog steeds zo dat wat God wil gebeurt. Hij wordt 'alles in allen' (1 Corinthiërs 15:28). Geen mens uitgezonderd. Bij God is geen verandering. Hij is de God van de schepping; Hij heeft de mens geschapen. Hij heeft het toegestaan dat de mensheid kwam onder de macht van satan. Maar Hij heeft het laatste woord en zal

de schepping terug brengen naar z'n oorspronkelijke bedoeling. Maar het lijkt soms of niet satan Gods grootste tegenstander is, maar zijn eigen kinderen die geen begrip hebben van zijn oneindige liefde. Hij is het verterend vuur van al het kwaad. Helaas eist de huidige maatschappij dat wij opbranden om onze carrières te behouden om onze gezinnen te kunnen onderhouden (Of spelen drie keer met vakantie gaan; een nog grotere auto een rol?) maar Paulus brandde op voor zijn Heer en Heiland die zijn leven gaf voor ons. Het is maar een beperkte excurs, maar ik hoop dat een vonk van Gods liefde uw hart heeft geraakt. Doorzoek de Bijbel, bestudeer Strong, Kittel, Genius, Kittel en vele anderen die kunnen een doorbraak betekenen door (genadeloos harde) tradities; en ons de waarheid van het vuur van Gods liefde in onze harten kan doen ontvlammen. Einde excurs 'vuur'

C2. VERVOLG GEBOORTE VAN CHRISTUS

Terug naar Lukas, de Jood. We lezen gemakkelijk over de 'inschrijving' (Lukas 2:1-3) van keizer Augustus heen. De verering van een goddelijke keizer stond haaks op de dienst van God van Israël. 'Hoor, Israël: de HERE is onze God; de HERE is EEN' (Deuteronomium 6:4). Tellen was een intieme, interne aangelegenheid. Het was het privilege van God. Hij is de enige die het recht heeft het bevel tot een telling van de kinderen van Israël te geven (Numeri 1 en 2). Door Hem worden de kinderen Israëls tot de 'zijnen' geteld. En nu zit daar die zelfgenoegzame keizer op de troon van God en telt de mensen in de hele wereld tot zijn onderdanen. De beginzin: 'En het geschiedde in die dagen, dat er een bevel uitging vanwege keizer Augustus' (Lukas 2:1) smeekt - als het ware - om een tegenbeweging. En die komt. Uit de 'tegenbeweging' komt de ware Verlosser voort. Hij is de Middelaar tussen liefde en oordeel. De Grieks-Latijnse naam Jezus is in het Hebreeuws Jeshoe'aa en betekent: De Heer redt, bevrijdt, verlost. Zoals de Torah de hoeksteen was waarop de schepping rust, wordt Jezus het fundament: 'Want een ander fundament, dat er ligt, namelijk Jezus Christus kan niemand leggen' (1 Corinthiërs 3:11). Herders waren in die dagen een verachte bevolkingsgroep en behoorden tot de onderste lagen van de bevolking. Wie zichzelf respecteerd ging dit armoedige volkje uit de weg. Bij de geboorte van Jezus worden de herders als eersten op de hoogte gesteld en wordt de lofzang van Maria bewaarheid 'Hij heeft machtigen van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd' (1:52). Een Westerse denkfout dat het alleen om de 'outcasts' gaat. Maar iedereen die de boodschap van Gods liefde nog niet heeft ontvangen of begrepen is een outcast. En laten we eens ophouden over de vrije wil van de mens. Sinds de val is de wil van de mens niet vrij meer. Hij is een slaaf van satan geworden. Als u - door Genade - een kind van God mag zijn, bent u bevoorrecht. Een vaak ondergewaardeerd voorrecht, omdat we menen zelf ook ons aandeel te hebben omdat 'we gekozen hebben'. Dat is larie. Het is het wonder van de werking van de Heilige Geest dat wij tot de bevoorrechten mogen horen. Heeft u gekozen waar u geboren werd? Heeft u gekozen in welke omgeving en met welke mensen u opgroeide? Wij zijn, het klinkt Calvinistisch maar het is waar, Hij heeft ons immers in Hem uitverkoren voor de grondlegging der wereld ...In liefde heeft Hij ons tevoren ertoe bestemd als zonen van Hem te worden aangenomen door Jezus Christus naar het welbehagen van zijn wil' (Efeziërs. 1:3-5). Vraag me niet waarom mijn vrouw en ik wel mogen geloven en onze geweldige burens dat niet doen. Ik heb er geen antwoord op. Maar de vergelijking met het Calvinisme houdt hier op, want ik zal mijn buurman en zijn gezin in de eeuwigheid ontmoeten. Want Gods plan is de redding van de ganse mensheid en hier in het aankondiging aan de herders wordt de basis gelegd: 'die heel het volk ten deel zal vallen' (2:10). En leg de belofte van Genesis 12:3 er maar naast en u weet het antwoord waarom ik mijn geweldige burens in de eeuwigheid zal zien. Met de tekst 'in mensen een welbehagen' (2:14) is nogal wat gestoeid en geknoeid. Men heeft er van gemaakt 'mensen van goede wille'. Zoals ik hierboven al zei: als het van onze wil zou moeten afhangen..... God heeft welbehagen in mensen. En dat is niet beperkend, dat gaat uit naar ALLE mensen. De beste vertaling is: 'voor de mensen: welbehagen'. Ook hier zie je weer een

bewijs dat er een stuk dogmatiek in de vertaling zit. Eerder in deze studie heb ik gewezen op het zien, het schouwen. Deze herders gaan zien het woord dat is geschied. Dat is de letterlijke vertaling. Het gaat om het zien, het schouwen; het INZIEN dat met de woorden van de engelen de Torah inderdaad vlees is geworden. Het Woord is geschied. In het verborgene hebben de mensen een houvast gevonden aan de Torah. Het is bespeurbaar bij de herders, Maria, Simeon en Anna.

LUKAS WAS EEN JOOD EN GEEN GRIEK

D. NA DE GEBOORTE VAN CHRISTUS

De vleesgeworden Torah komt steeds meer uit het verborgene te voorschijn: Eerst in zijn doop, dan in de verzoeking in de woestijn en dan gaat het echt gebeuren: in de synagoge van Nazareth bij de genezing van de bezetene en de genezing van de schoonmoeder van Petrus. Het Licht van de Torah wordt zichtbaar in de roeping om naar andere steden te gaan en het Koninkrijk Gods te verkondigen (Lukas 4). Wat ook bij weinigen gekend is dat alle eerstelingen geofferd moesten worden. Zowel van de oogst als mensen. De eersteling is gebonden aan het altaar zoals Izaak. Maar we weten dat God geen mensenoffers duldt. Daarom bestaat voor menselijke eerstelingen de mogelijkheid hem 'vrij te kopen van het altaar'. Het vrijkopen van de eersteling geschiedt op de drieëndertigste (!) levensdag van het kind (Leviticus 12:4). Bij dit nog steeds bestaande ritueel legt de vader het kind in de armen van de priester, een 'kohen', een nakomeling van Aaron. Deze vraagt of het kind geofferd dient te worden of 'losgemaakt' van zijn binding aan het altaar. Door 'zoengeld' (5 sikkelen) te betalen wordt het kind vanzelfsprekend vrijgekocht, waarna een feestelijke maaltijd wordt gehouden. Omdat Lukas - helaas - geen rekening heeft gehouden met ons onwetende Christenen wordt het zo verteld dat alleen ingewijden en bijbelspitters het verstaan. Het wordt beschreven in Lukas 2:22-25. Jozef en Maria betalen met duiven. Dit gold in die dagen als het zogenaamde 'armenoffer' (Leviticus 12:8). Voor wie het uitroepteken na het getal drieëndertig niet heeft begrepen, was Jezus drieëndertig jaar oud toen Hij werd gekruisigd. Daarmee werd zijn drieëndertigste 'levensdag' vervuld. Ook bij weinigen is bekend dat in de tweede eeuw een einde kwam aan de gruwelijke Jodenvervolgingen op de drieëndertigste dag. Deze dag wordt 'lag ba-omer' genoemd, de drieëndertigste dag van de Omertelling (lamed-gimmel in getallen is drieëndertig).. Terug naar Lukas 2. Vanaf 25-27 lezen we driemaal over de Heilige Geest. En wel bij Simeon. Zijn naam is verwant aan het woord 'Sjema', zoals de enige geloofsproclamatie die het Jodendom kent in het dagelijks leven kortweg wordt aangeduid (Deuteronomium 6:4). Vanuit dit 'particuliere onderonsje' tussen God en Israël wordt uitgezongen dat Israël's God een universele God is. Hij ziet wat dit Kind teweeg zal brengen in de wereld. Simeon is in het gezelschap van de weduwe Hanna (vierentachtig jaar oud 37) Zij spreekt van Hem tot allen die verlossing verwachten (38). Zij was 'een dochter van Fanuël' (36). Het Hebreeuwse woord voor Fanuël is 'P'noe-el' en dat betekent Gods aangezicht. Hanna is de dochter van (of voor) Gods aangezicht. De naam Hanna is in het Hebreeuws 'Channa' en dat betekent 'de begenadigde'. Nog een bijzonderheid: In het Hebreeuws staat er tachtig en vier. Mozes, de verlosser en bevrijder van Israël werd tachtig jaar voor de uittocht in Egypte geboren. Het Pascha volgt onmiddellijk op het uitzien naar de verlossing, waarvan Hanna zojuist heeft gesproken (2:41). Vieren tachtig is ook 12 x 7! Vier is, in hoofdzaak, het getal van de schepping. Op de vierde dag bracht God scheiding tussen nacht en dag, pas daarna kon hij de levende schepselen een plaats op aarde geven. Ook over dit getal valt veel te vertellen, maar de studie gaat over Lukas de Jood; en we gaan nog verder, maar het zal u ongetwijfeld inmiddels duidelijk zijn dat hij wel een Joodse achtergrond gehad moet hebben. Uiteraard is ook hij geïnspireerd door de Heilige Geest. Lukas is, voor zover we weten, geen ooggetuige geweest van de handel en wandel van onze Heer. Maar dat hij een Joodse achtergrond had staat voor mij vast.

E. DE DOOP VAN JEZUS

Van Johannes de Doper hebben mensen eigenlijk alleen de indruk dat hij 'hel en verdoemenis' predikte. En inderdaad riep hij het volk op zich te bekeren, maar zijn mooiste woorden zijn het citaat uit Jesaja 40 'en ALLE vlees zal het heil Gods zien' (3:6). Letterlijk: 'ALLE vlees zal zien de bevrijding van onze God'. In Lukas 3:21,22 lezen we over de doop van Jezus, waarbij de Heilige Geest op Hem neerdaalt in de gestalte van een duif. De vredesduif is alom bekend en wellicht ook de duif als symbool voor Israël en de duif als zinnebeeld van de sabbat. In Genesis 1:1 lezen we: 'en de Geest Gods zweefde over de wateren'. De Geest Gods reinigt lichamen ziel. Dat de doop in de Jordaan plaatsvond is het symbool van de doortocht naar het beloofde land. Hij is de volmaakte Jozua die het volk het beloofde land mocht binnenleiden en bevrijden en reinigen. De namen zijn ook identiek. In Lukas 3:23 wordt vermeld dat onze Heer 'ongeveer dertig jaar' oud was. Het getal dertig staat onder meer voor 'de hoogste nood'. Een symboliek die voortvloeit uit de geschiedenis van de zondvloed ('en dertig el zal de hoogte van de ark zijn - Genesis 6:15) en wordt gezien als het symbool voor een diepe crisis met het uitzicht op verbetering. Het getal dertig is ook het teken van 'onvoorwaardelijk vertrouwen', en een 'waarachtig geloof uit volle overtuiging'. Ook Jozef en David, Messiaanse typen bij uitstek in het Oude Testament, waren 'dertig jaar oud toen hij voor Farao stond' (Gen, 41:46) en 'dertig jaar was David oud, toen hij koning werd' (1 Samuel 5:4).

F. HET GESLACHTSREGISTER

In Lukas 3:32-38 vinden we het geslachtsregister van Jezus. Bij bestudering van het totaalbeeld komen we op zevenen zeventig geslachten. Het is een traditioneel getal dat staat voor 'elf wereldweken' van zeven dagen. Aan het eind van de elfde week breekt de Messiaanse tijd aan. In het Daniël 7:25 lezen we over 'een tijd en tijden en een halve tijd'. In de Joods-mystieke traditie wordt dit als volgt in getallen uitgedrukt: tijd = 1; tijden = 2; een halve tijd = 1. Dat is tezamen 31. Om het Messiaanse perspectief te bekrachtigen worden de tweeëntwintig letters van het Hebreeuwse alfabet erbij betrokken. De laatste letter, de tav, geldt als teken van het einde van de wereldtijd. Deze letter werd in het oudere Hebreeuwse schrift geschreven als een 'kruisteken' (Ook de tweeëntwintigste letter in het Griekse alfabet is een kruis C. Er is dan tweeëntwintig maalsprake van een tijd, tijden en een halve tijd, waarna de Messias zal verschijnen. Zelfs het geslachtsregister maakt dus melding van de Messiaanse tijd. Het getal zevenen zeventig is ook verbonden aan het Griekse begrip 'ichtus' (vis), waarvan de letters de beginletters vormen van Iesous Christos Theou Huios Soter (Jezus Christus, Zoon van God). Zoals bekend gebruikten de eerste Christenen dit teken als symbool. Hij was hun Heiland en Helper. De Griekse naam Iesous voor Jezus is dus dezelfde naam als de naam Jozua (in het Hebreeuws Joshua - Jehoshua, de zoon van Nun (Exodus 33:11). In het Aramees, de zusters taal van het Hebreeuws, en de taal die Jezus sprak betekent het woord 'nun' vis. Wordt in het geslachtsregister God, als Vader van Adam (Lukas 13:38), meegerekend, dan telt het geslachtsregister achten zeventig namen. Dat is driemaal de Godsnaam zesentwintig (JHWH - J = 10; H = 5; W = 6; H = 5 - totaal zesentwintig. Bij de traditionele telling van de zesentwintig geslachten van Adam tot Mozes (de openbaring van de Torah) in het Oude Testament wordt gezegd dat het getal zesentwintig uitdrukt, dat God 'in het verborgene, met al die geslachten is meegetrokken. Het wordt in het geslachtsregister in het Evangelie tot driemaal toe bezegeld met het getal van de Godsnaam. Er is een verschil van mening of het oorspronkelijke geslachtsregister 77 of 78 namen telde. Wanneer het er achten zeventig waren, dan kun je dat zien als een drievoudige 'bezegeling' met de Godsnaam, doordat God aan het eind er zijn Naam nog aan verbind.

G. DE WONDERBARE VISVANGST

Er is in deze geschiedenis van Lukas 5:1-11 sprake van twee schepen (2)... Het staat symbool voor de tweehed in de schepping. De hemel en de aarde en de verdeeldheid in de wereld: het goede en het kwade dat de mens dient te overwinnen. De twee schepen werken tenslotte samen om de vangst aan boord te krijgen (7). Het is de eenwording in navolging van de Eeuwige die EEN is. 'Hij zette Zich neder en leerde de schare van het schip' (3). Staat het schip symbool voor de ark van Noach; het biezen mandje van Mozes? Met de visvangst wordt het visioen van Ezechiël (de Tempelbeek) werkelijkheid: 'en er zal zeer veel vis zijn' en 'vissers zullen erlangs staan' en 'het zal een plaats zijn om de netten uit te spreiden' (Ezechiël 47:9,10). Het onderwijs van Jezus is Bijbelonderwijs. En Bijbelonderwijs hoort het in kracht zetten van Gods Woord te zijn. Zo leren we verstaan dat Gods Woord niet vroeger ooit eens geklonken heeft, maar dat Hij ook vandaag nog spreekt. Er was verbazing over de vangst (9,10) en onze Heer zegt: 'van nu aan zult gij mensen vangen' (10). De netten des hemels zullen gevuld worden! De getalswaarde voor het meer van Genesareth is 153 (vgl. de wonderbare visvangst (Johannes 21:11). De getalswaarde van de namen van de discipelen is 1530. 153 is de som van de kwadraten 12 en 3. Twee zeer belangrijke getallen is de Bijbel. (12 stammen; 12 apostelen en 3: de Drie-enig God, Jona drie dagen in de vis, de drie dagen van de opstanding van onze Heer. Zo zijn er tal van voorbeelden. Nog twee tot slot. De getalswaarde van de beide in Egypte geboren zonen van Jozef, Efraim en Manasse is ook 153. En ook dit hangt samen met vissen. In de zegen die de stervende Jakob over hen uitspreekt wenst hij letterlijk: dat zij zich vermeerderen zullen als de vissen' (Genesis 48). Ook van de elementen: vuur, water, lucht en aarde is de getalswaarde 153. Het getal 153 verwijst naar een indrukwekkende overgang. Dit is allemaal nog verder uit te splitsen, maar dat valt buiten het kader van deze studie. In ieder geval is dat de getallen in de Bijbel een belangrijke rol spelen iets wat - zeker de laatste decennia - steeds meer tot onze Westerse oren en ogen doordringt. Het is vanzelfsprekend dat dit in het Nieuwe Testament doorklinkt. Ook bij Lukas.

H. DE REISVERHALEN EN DE ACHTERGROND VAN DEUTERONOMIUM

Lukas 9:51-17:10 beschrijven reisverhalen. Het is interessant te zien hoe de achtergrond van Deuteronomium steeds opduikt. We kunnen deze 'reisgeschiedenissen' in drie delen verdelen: 1. Lukas 9 t/m 11

LUKAS DEUTERONOMIUM TOELICHTING

(bovenste regel Lukas) (onderste regel Deuteronomium) 9:51-56 4:1-40 5:1-32 vuur van de hemel God is een verterend vuur 10:27 6:5 citaat 10:30-37 7:1-26 verhouding Israël- Samaritanen verhouding Israël- Kananietische volken 10:38-42 8:3 het goede deel kiezen niet alleen brood 11:3 8:9 dagelijks brood kern van Joodse dankgebed na de maaltijd 11:5-13 8:11-18 a. broden lenen eten en verzadigd worden b. bidden en gegeven worden Hij is het die u kracht geeft vermogen te verwerven c. slangen, schorpioenen vurige slangen en schorpioenen 11:14-20 9:1-11 boze geest uitdrijven niet door Beëlzebub, maar door de vinger Gods De Enakieten verdrijven niet wegens eigen gerechtigheid maar wegens hun goddeloosheid; vinger Gods 11:29-32 13:1-5 een teken verlangen een profeet die een teken aankondigt 11:33-36 14:1,2 de zorg voor het lichaam 11:37-52 12:1-17 14:3-29 a. reinheid, gevolgd door tienden b. tempel en offerdienst 2. Lukas 12 t/m 15

LUKAS DEUTERONOMIUM TOELICHTING

Bovenste regel Lukas Onderste regel Deuteronomium 12:2,3 13:6-11 wat verborgen is zal geopenbaard worden verleiding in het geheim zal niet bedekt worden 12:16-21 12:17-19 12:22-34 15:7-18 houding van de mens ten opzichte van de opbrengst van het land en ten opzichte van zijn vee 12:51-53 13:6-11 verdeeldheid tussen vijf in EEN huis verleiding door broeder, zoon, dochter, vrouw

of vriend (5 personen) 12:57-59 16:18-20 rechter en rechtspraak 13:1-5 16:21; 17:1; 2-7 a. offers en zondaars altaar en overtreding b. overtreding en straf 13:10-17 15:1-8 genezing op de sabbat sabbatsjaar 13:31-35 17:14-20 Herodes een koning over u aanstellen 14:1-6 15:1-8 zie Lukas 13:10-17 14:16-20 20:1-9 drie redenen om niet aan een feestmaal mee te doen: akker, vijfspan ossen, vrouw drie redenen om niet aan strijd mee te doen: huis, wijngaard, vrouw 14:31,32 20:10,11 vrede i.p.v. strijd 15:11-32 21:18-21 a. verloren zoon weerspannige zoon b. alles er doorgebracht had een doorbrenger 3. Lukas 16,17

LUKAS DEUTERONOMIUM TOELICHTING

bovenste regel: Lukas onderste regel: Deuteronomium 16:1-8 22:1-4 houding t.o.v. andermans goederen 16:10-13 22:5-12 a. trouw in zeer weinig b. twee heren dienen tweeërlei zaad, trekdier en stof 16:18 22:13-20 24:1-5 huwelijk en echtscheiding 16:19-31 24:6-15 houding t.o.v. naaste 17:7-10 26:16-19 afsluiting met aansporing tot volledige dienstbaarheid Jeruzalem speelt een centrale rol in de 'reisgeschiedenissen' in Lukas. In Deuteronomium is een centrale rol voor 'de plaats die de HERE, uw God, verkiezen zal'. Die plaats is natuurlijk Jeruzalem.

I. DE INTOCHT

In Lukas 19:35 lezen we: 'en wierpen klederen over het veulen'. Daar kun je gemakkelijk overheen lezen omdat je denkt dat het was om wat comfortabeler te reizen. Maar het kleed of mantel van iemand drukte in de oudheid uit wie of wat iemand was. Het was het kenmerk van zijn persoonlijkheid en functie. De koning was in al zijn majesteit kenbaar door zijn koningskleed. En de priesterlijke waardigheid werd ontleend aan zijn gewaad. Elisa was een boer achter een ploeg totdat hem de profetenmantel werd omgehangen. De klederen in dit vers hebben dus niets met comfort maar alles met eer te maken. Het 'vastgebonden veulen maakt het los' (30) staat symbool voor de hele mensheid. In het Oude Testament moest er van alles en nog wat gelost worden. Een schitterend voorbeeld is de lossing in het Jubeljaar De Mensenzoon, bekleed met waardigheid, en de mensheid zijn op weg naar de offerplaats. Daar zal de lossing plaatsvinden doordat het Lam geofferd wordt om de mensheid los te kopen. Dat blijkt ook uit de psalm die langs de weg wordt gezongen. Het is een opgangspsalme, een lied dat door de pelgrims werd gezongen die op weg waren naar Jeruzalem: Psalmen 118:26-29 'Gezegend hij, die komt in de naam des HEREN; wij zegenen u uit het huis des HEREN. De HERE is God, Hij heeft het voor ons doen lichten. BINDT DE FEESTOFFERS MET TOUWEN VAST BIJ DE HOORNEN VAN HET ALTAAR. Gij zijt mijn God, U zal ik verhogen. Looft de HERE want Hij is goed, ja, zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid'.

J. HET PASCHA

Zoals het Pascha in Egypte gevierd werd voor de bevrijding uit het land Egypte, gebruikt de ware Verlosser, de volmaakte Mozes, het volmaakte Offerlam met zijn discipelen de laatste maaltijd. De symboliek van brood en wijn vinden we prachtig terug in een parallel met de droom van de schenker en de bakker in de geschiedenis van Jozef. Het brood, 'het lichaam' (22:19), wordt gedood. (De bakker sterft aan het 'hout'). Jezus is 'het brood des levens uit de hemel' (Johannes 6:35-39) En de wijn, symbool van het bloed,; de schenker wordt verlost. Ook Judas wekt de herinnering aan de geschiedenis van Jozef. Juda verkocht immers zijn broer voor een handvol zilverlingen.

K. CONCLUSIE:

Lukas was een Jood!